

Prof. Tadeusz Zembrzusi, LL.D.,
Full Professor,
Faculty of Law and Administration, University of Warsaw,
Republic of Poland

UDK: 061.2:347.9(438)

UDK: 342.7(438)

DOI: 10.5281/zenodo.15165967

PARTICIPATION OF NON-GOVERNMENTAL ORGANISATIONS (NGOS) IN JUDICIAL DISPUTES IN POLAND

Pursuant to Article 11 of the European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms (opened for signature in Rome on 4th November 1950), everyone has the right to the freedom of peaceful assembly and freedom of association for the protection of their interests. Judicial proceedings are much more than implements designed to resolve bilateral disputes arising from private law; they also apply to circumstances wherein societal and public interests are of major importance. The ever-changing systemic, political, social and economic realities are conducive to a search for answers to the question concerning the justifiability and scope of non-governmental organisations (NGOs) joining judicial civil law proceedings. The above applies i.a. to foundations and associations – non-profit entities operating with intent to protect shared interests of associating organisations.

According to Article 8 of the Polish Code of Civil Procedure, non-governmental organisations may initiate or join ongoing proceedings, with intent to protect civic rights and in cases specified under the law (e.g. in environmental protection, consumer protection, or industrial property protection cases). In some cases, these entities may also act as attorneys (plenipotentiaries) *ad litem*. Even if not joining judicial proceedings outright, non-governmental organisations can also be authorised to express opinions essential to cases at hand. The process of seeking an optimum model for direct third party participation in proceedings designed to resolve social conflicts must tie in with the adopted judicial process model. It should further account for the role and importance of the principle of availability (disposability), which may be interpreted and assessed differently in individual countries. The need to interfere with individual autonomy in order to protect the “public good” will have to be identified and considered.

Keywords: public interest, judicial proceedings, model of third-party participation in judicial proceedings, non-governmental organisations (NGOs).

Prof. dr Tadeusz Zembrzusi,

Редовни професор,

Факултет права и администрације, Универзитет у Варшави,

Република Пољска

УЧЕШЋЕ НЕВЛАДИНИХ ОРГАНИЗАЦИЈА (НВО) У СУДСКИМ СПОРОВИМА У ПОЉСКОЈ

У складу са чланом 11. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода (1950), свако има право на мирно окупљање и слободу удруживања ради заштите својих интереса. Судски поступци су много више од средства за решавање билатералних спорова који произилазе из приватноправних односа, јер се поступци покрећу и у околностима када се ради о друштвеним и јавним интересима од изузетне важности. Променљиве системске, политичке, друштвене и економске околности прикладан су терен за преиспитивање оправданости и обима укључивања невладиних организација (НВО) у парнични поступак, као и непрофитних удружења и фондација које штите заједничке интересе удружених субјеката.

Према члану 8. Законика о грађанском поступку Републике Пољске, невладина организација може покренути или се придружити парничном поступку који је у току, у циљу заштите грађанских права у случајевима који су прописани законом (нпр. заштите животне средине, заштите потрошача, или заштите индустријске својине). У неким случајевима, ови субјекти могу деловати и као адвокати (пунномоћници) *ad litem*. Уколико нису директно укључене у судски поступак, невладине организације, такође, могу бити овлашћене да дају мишљења која су битна за предмет спора. Потрага за оптималним моделом директног учешћа трећих лица у судским поступцима за решавање друштвених сукоба мора бити повезана се већ усвојеним моделом судског поступка. У том процесу, требало би, такође, узети у обзир улогу и значај принципа доступности (расположивости), који може бити предмет различитих тумачења и слободне судске процене у разним земљама. Такође, мора се идентификовати и размотрити потреба за мешањем у индивидуалну аутономију ради заштите „јавног добра”.

Кључне речи: јавни интерес, судски поступак, модел учешћа трећих лица у судским поступцима, невладине организације (НВО).